

Zpráva o zasedání prozatímní sfragistické sekce v Bolzanu

Termín konání: 7.6. - 10.6. 2006

Zprávu podává: PhDr. Helena Sedláčková

Datum vyhotovení: 19.6. 2006

Podpis ředitele archivu:

Část všeobecná

Pravidelné každoroční zasedání prozatímní sfragistické sekce Mezinárodní archivní rady (do srpna 2004 sfragistická komise) se letos konalo v italském městě Bolzanu. Hostitelské role se tentokrát ujal Státní archiv v Bolzanu.

Služební cestu jsem započala odjezdem z autobusového nádraží Florenc 6.6. ve 22.15 hodin. Do místa určení jsem přijela 7.6. v 9.30, zpět jsem pak odjela 11.6. v 18.00 z Bolzana a do Prahy jsem dojela 12.6. v 5.30 hodin.

Letošního zasedání se zúčastnilo pouze 7 členů komise (Stefania Ricci-Noé z italské archivní správy, Paul Harvey /předseda sekce/ z Univerzity v Durhamu, Stefan Jäggi /sekretář sekce/ ze Státního archivu v Luzernu, Claire Breay z Britské knihovny, Martin de Framond, ředitel archivu v Puy, Marie-Adeliade Nielenová z Národního archivu v Paříži a za Národní archiv Helena Sedláčková. Omluvili se: David Crook z Národního archivu v Kew /kvůli zdravotním problémům rezignoval/, Lucca Beccheti z Vatikánu, Hu Zhong Lianga z Čínského prvního historického archivu v Pekingu, Gudmundur Magnusson z archivu v Reykjavíku, Wolfhard Vahl z Marburgu, Brigitte Bédeos-Rezak z Univerzity v New Yorku, Aldo Martini z Vatikánu, Laurentiu Szemkovics z Národního archivu v Bukurešti. Zasedání sekce byli přítomni Simon Sartini ze Státního archivu ve Florencii /pracuje na projektu, pomocí kterého se mají v minulosti oddělené pečeti přiřadit zpět k původním dokumentům/ a Gustav Pfeifer ze Zemského archivu v Bolzanu /odborník na sfragistiku a heraldiku/).

První neformální setkání členů prozatímní sekce proběhlo jako tradičně při večeři 7.6. 2006. Letos poprvé, vzhledem k potížím s uskutečněním takových setkání (ochota některého z archivu zastřešit celou akci se kvůli finanční náročnosti vytrácí), bylo jednání zhuštěno do tří dnů, proto byly omezeny i doprovodné akce. V pátek (9.6.) se členové sekce od 11.00 zúčastnili krátkého semináře uspořádaného Státním archivem v Bolzanu a Spolkem spořitelny v Bolzanu (Fondazione Cassa di Risparmio di Bolzano) věnovaného památce

významného heraldika, sfragistika a ekonoma Ladislava de Laszlockého (1912-2003). Po krátkých projevech, včetně projevu Paola de Laszlockého, syna výše uvedeného Ladislava, následoval referát G. Pfeifera věnovaný dílu Ladislava de Laszlockého se zaměřením na jeho bibliografii. Po semináři byl pro členy sekce uspořádán slavnostní oběd za účasti pana Paola de Laszlockého, ředitelů obou archivů v Bolzanu a pana G. Pfeifera. Po obědě se konala návštěva Státního archivu v Bolzanu. Archivem nás provázel ředitel pan Hubert Gasser. Zaměřil se zvláště na prezentaci způsobů uložení dokumentů s pečeti. Nejvíce členy sekce zaujal neobvyklý způsob uložení dokumentů v kombinovaných krabicích vyrobených z papíru a ze dřeva, přičemž dřevěná část chránila pečeť. Neméně nevšední způsob konzervace představovala i metoda zafixování zbytku pečete do plátku umělé hmoty. Jedna z místností archivu slouží pro potřeby archivní školy v Bolzanu, o jejíž činnosti vydal archiv publikaci „La Scuola di Archivistica, Paleografica e Diplomatica dell'Archivio di Stato di Bolzano“ (předána do knihovny 1. oddělení NA).

Po ukončení jednání v sobotu odpoledne navštívili zbývající účastníci za doprovodu ředitele Státního archivu v Bolzanu dr. Huberta Gassera hrad Roncolo (Runkelstein) s vzácnou, mimo jiné i heraldickou, freskovou výzdobou.

Část odborná

Jednání komise započalo ráno ve čtvrtek 8.6. oficiálním přivítáním členů dr. Hubertem Gasserem, ředitelem Státního archivu v Bolzanu. Po odsouhlasení programu zasedání sekretář Stefan Jäggi podal souhrnnou zprávu o průběhu zasedání komise minulý rok v Praze, které označil za velmi úspěšné a dobře organizačně zvládnuté.

Dalším bodem programu byla statuta, jimiž by se měla řídit budoucí sfragistická sekce. Jejich první návrh, vypracovaný minulý rok v Praze, zaslal předseda prozatímní sekce dr. Paul Harvey na MAR, zatím bez odpovědi. Stěžejní v této věci bude listopad příštího roku,

kdy mají být statuta všech prozatímních sekcí schváleny příslušným orgánem MARu, aby mohly být přeměněny na „regulérní“ sekce.

Internetová stránka prozatímní sekce patří k dlouholetým problémům, který se nedaří vyřešit, proto jsem ještě před odjezdem konzultovala celou záležitost s dr. Benešovou, kolegy Šulcem a Kuntem. Byla jsem informována, že by nebyl žádný problém umístit takovou stránku na webu Národního archivu, naopak, že by to pro nás byla čest a možnost prezentace. Přednesla jsem tedy tuto možnost na jednání sekce s tím, že si stanovujeme jedinou podmínkou, totiž zasílání textů pro aktualizování stránky. Všichni členové přijali s povděkem tento návrh a vyjádřili uspokojení, že se konečně podaří vyřešit v dnešní době tak důležitou věc, jakou je internetová stránka. Díky ní se podaří také ukončit problémy s některými dalšími projekty sekce, které se taktéž přesouvají z roku na rok. Takovým jsou například bibliografie z oblasti sfragistiky, publikace „Lire les sceaux“ a „Manuel d'épigraphie des sceaux“, problematika výuky a výzkumu, pečetě na internetu. Všechny tyto záležitosti lze snadno umístit na web. Realizace akce byla dodatečně schválena ředitelkou Národního archivu.

Jediný z výše uvedených projektů, o kterém mohlo být podrobně referováno, byla publikace „Lire les sceaux“, protože její garant paní Nielenová se letošního zasedání účastnila. Publikace je hotova, chybí jen okolo 49 reprodukcí. Nabídla jsem kolegyni Nielenové, aby mi poslala soupis chybějících vyobrazení, třeba bychom mohli některé doplnit z našich fondů. Myslím, že by bylo pro naši prezentaci dobré zařadit se mezi ty archivy a instituce, které fotografie pečetí pro tuto důležitou publikaci poskytly.

O ostatní projektech sekce mohlo být pouze konstatováno, že pokračují, protože dr. B. Bédos-Reazková (odpovědná za výuku a výzkum v oblasti sfragistiky) a dr. W. Vahl (epigrafika) se nemohli kvůli pracovnímu vytížení letošního zasedání zúčastnit. Jiná situace je v případě umístění pečetí na internetu, za tento úkol byl odpovědný dr. D. Crook z Národního

archivu v Kew, který ze zdravotních důvodů rezignoval na své členství v sekci. Bylo konstatováno, že bude požádán, aby výsledek zaslal k začlenění do internetové stránky sekce.

Neméně důležitý bod jednání představuje uspořádání 3. kulatého stolu konzervátorů. Podle posledních informací se zdá, že se bude moci uskutečnit příští rok v Oxfordu. Snad se jej podaří zorganizovat tak, aby účastníci nemuseli nic doplácet na ubytování a stravu. Toto se jeví jako hlavní potíž pro jeho uspořádání. Po konzultaci s dr. Ďurovičem před odjezdem do Bolzana jsem upozornila, že by příští, tj. 4. kulatý stůl konzervátorů mohl být v Praze (jednalo by se zřejmě až o rok 2010).

Se stejným problémem se potýká i naše prozatímní sekce, protože se stále hůře hledá instituce, která by se odhodlala pokrýt náklady na zasedání. Z tohoto důvodu nebylo zatím stanoveno místo setkání prozatímní sfragistické sekce v roce 2007. Jako řešení se nabízí možnost zkrátit jednání na co nejkratší dobu (2-3 dny), nalézt instituci, která poskytuje levné ubytování, a nechat na vysílacích institucích, jestli pobyt svých zástupců v sekci uhradí. Dr. Stefan Jäggi podotkl, že takovou institucí by mohl být například klášter v Einsiedelnu. Otázka uspořádání příštího zasedání tak zůstala otevřená s tím, že se jednotliví členové budou informovat u svých zaměstnavatelů, zda je toto řešení pro ně přípustné.

Následujícího dne (9.6.) byla na programu debata o budoucnosti sfragistické sekce. Kromě již předchozího dne probranou otázkou statut bylo třeba prodiskutovat další s tím spojené otázky. Nejdříve se hovořilo o seznamu odborníků, kterým by měl být zaslán informativní dopis o vytvářené sekci a možnostech začlenění do ní (sestavením soupisu a koncipováním dopisu jsou pověřeni C. Breayová, P. Harvey a M.-A. Nielenová). Problém představuje výše příspěvku, který by bylo nutné platit. Členové sekce se shodli na tom, že by měl být co nejnižší (cca 15 euro). Žádné informace ohledně výše příspěvku MAR neposkytla. Objevila se také otázka, zda budou archivy ochotny platit další poplatek, když už jeden MARu platí. Dohodlo se, že předseda opětovně vznesl dotaz na příslušné zástupce MARu, jak je tato otázka řešena u jiných sekcí. Další možností je podívat se na internetovou stránku

některé z již existujících sekcí. Dokonce se objevila i myšlenka vytvořit samostatnou organizaci, která by byla otevřena pro všechny zájemce o sfragistiku bez omezení a která by byla nezávislá na MARu, jelikož podpora jednotlivým sekcím z její strany je mizivá.

Neméně závažný a dlouhotrvající problém představuje stanovení zásad pro popis pečetí dle norem ISAD (G). Paní S. Ricci-Noé ve spolupráci s Msgr. Martinim vypracovala návrh formuláře pro popis pečetí, pečetidel a jejich reprodukcí. Po diskusi a úpravách se došlo ke konečné podobě formuláře pro popis pečetí a reprodukcí ještě v pátek dopoledne a pro popis pečetidel pak v sobotu dopoledne.

Závěrem lze říci, že zasedání prozatímní sfragistické komise v Bolzanu bylo úspěšné. Vyřešily se dlouhotrvající problémy jako internetová stránka a zásady popisu sfragistického materiálu podle zásad ISAD (G). Díky internetové stránce se budou moci uzavřít i další problematické záležitosti, zejména publikace „Lire les sceaux“ a „Manuel d'épigraphie des sceaux“, dále bibliografie z oboru sfragistiky, problematika výuky a výzkumu, pečeteř na internetu, které bude možné umístit na vlastní webovou stránku prozatímní sfragistické sekce. Nepodařilo se stanovit místo a čas příštího setkání kvůli finanční náročnosti takové akce.

Publikace: La Scuola di Archivistica, Paleografica e Diplomatica dell'Archivio di Stato di Bolzano, Rovereto 2006 (byla odevzdána do knihovny 1. oddělení NA)